

Fataðu ikki hvat var hent

— Tað var ongin ósing í Vester Farimasgade eftir álvarsligu bumbusprongingina í gjár. Tað var sum um fólk ikki reiðiliga fataðu, hvat veruliga var hent, sigur føroyingur, sum var millum tey fyrstu á staðið.

— Eg var beint komin upp á á høvuðsjarnbreytarstaðini, tá eg hoyrði eitt brak og sá eina ljósglæmu.

Karl Nolsøe var millum tey fyrstu uttan fyrri oyðilögdu skrivstovuna hjá amerikanska flogfelagnum Northwest Orient í miðbýnum í Keypmannahavn fyrrapartin í gjár.

Tað var klokkan hálvgum ellivu danska tíð, at ein bumba oyðilegdi skrivstovuna hjá flogfelagnum í Vester Farimasgade. Karl Nolsøe var beint tá komin til høvuðsjarnbreytarstaðina við toki og var á veg út haðani, tá hann hoyrði brakið. Fyrst helt hann, tað vóru tveir bilar, sum stoyttu saman, men gjørdist tá skjótt greiður yvir, at hetta var álvarsligari enn so.

Tað eru bert einir 200 metrar frá jarnbreytarstaðini yvir til Farimasgade, men tá Karl kom yvir, hevði lögreglan longu byrgt av gótuna.

Karl sigur, at ongin ósing var at siggja ella hoyra og tað sýntist, sum lögreglan hevði fult tamarhald á staðuni. Skadd fólk blivu borin út til sjúkrahúsar, men tey vóru ballað í teppi, so tað sást ikki, hvussu illa læst, tey vóru.

Hol upp í gjøgnum

Skaðin var stórur. Rutar vóru knústir í fleiri hæddum og eisini var hol upp gjøgnum bygningin.

— Eg tosaði við ein politist, sum var staddur beint hjá, tá sprongingin var. Hann kom til gongu á horninum Gammel Kongevej og Vester Farimasgade, tá hann sá ljósglæmuna og hoyrði brakið. Hann var um at fara um koll av trýstinum, segði hann mær.

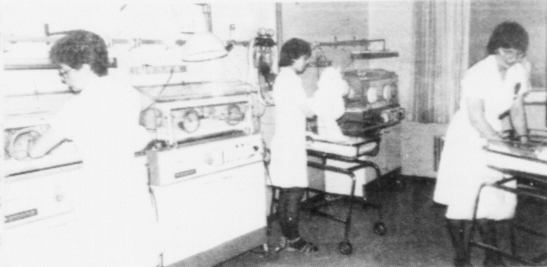
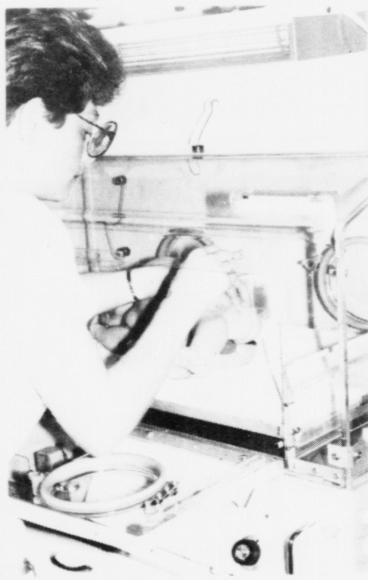
Karl Nolsøe sigur, at hann kennir ein, sum arbeiðir hjá Kuwait Airlines, sum eisini hevur skrivstovu í Vester Farimasgade. Hann ætlaði at tosa við hann, men ongin slapp inn um innaru polití byrgingina, sigur hann. Teir vistu ikki, antin fleiri bumbur vóru.

Annars vóru politistarir trekir at upplýsa nak-
ad.

Tvær bumbur

Tvær bumbur brustu í Keypmannahavn um somu tíð fyrrapartin í gjár. Hin brast í jødisku synagoguni í Krystalgade. Men har fekk ongin skaða. Hinvegin fingur fleiri fólk skaða á skrivstovuni hjá Northwest Orient. Nokur vóru í livsvanda.

hd

Nú verða so at siga øll børn fødd á sjúkrahúsi, í fjør 99,9%. Fyri tiggju árum síðani, í 1975, var talið 97,7%.

Myndirnar eru tiknar á føðideildini á Landsjúkrahúsinum.

Støðugt fleiri fødd uttan fyrri hjúnaband

Öngantið fyrr eru so nógv børn fødd uttan fyrri hjúnaband sum í 1984.

695 børn blivu fødd í Føroyum í fjør, stívliga triðja hvørt uttan fyrri hjúnaband. Foreldrin hjá 242 børnum vóru ikki gift. Prosenttalið er 34,8 ella 0,2 hægri enn í 1982. Í 1983 var prosentíð 30,9.

Tølini eru at finna í ársfrágreiðingini hjá landslækninum fyri 1984.

Har stendur eisini, at øll børnini uttan eitt blivu fødd á sjúkrahúsi. Tað eru

99,9%, sum eisini er tað mesta nakrantið. Í 1983 var talið 99,7%.

Tvey børn vóru deyðfødd í fjør, annað, tí mamman fekk meslingar, meðan hon gekk við tí. Fýra børn doyðu, aðrenn sjei dagar vóru farnir frá føðingini.

Í 1983 blivu fødd 672 livandi børn og í 1982 729.

Viga nógv

Føroyskir nýføðingar viga nógv visir ein kanning, sum landslæknin, Høgni

Debes Joensen, og Sjúrdur F. Olsen, stud. med. gjørdur í 1984.

Teir roknaðu út miðalvektina hjá 10.132 livandi føddum børnum í árinum 1969-81. Hendan vekt var 3.610 gramm og tann størsta í 32 londum, teir báðir høvdu upplýsingar úr. Kanningin var grundarlagið undir einari grein um evnið í tíðarritinum Journal of Epidemiology and Community Health í mars í ár.

Smábarnadeyðin er van-

ligari í Føroyum enn í hinum Norðurlöndum, tá Grønland er undantikið. Tølini fyri 1984 eru ikki tøk enn, men í 1983 doyðu 10,4 av hvarjum 1.000 livandi føddum í fyrstu vikuni. Hetta vóru fleiri enn dupult so nógv sum í hinum londunum. Eisini vóru lutfalsliga munandi fleiri deyðfødd í Føroyum.

Landslæknin nevnrir í ársfrágreiðingini ikki nakra orsök til, at Føroyar eru so keðiliga fyrri í hesum samanhanginum.

hd

Vanlukkan raka oftast menn

Niggju doyðu í ferðsluni í Føroyum í fjør. Talan er bert um menn, tann yngsti 17 og tann elsti 78 ár.

Upplýst verður í ársfrágreiðingini hjá landslækninum, at triggir doyðu, tí teir blivu yvirkoyrdir, fyra koyrdu á ella útav við bili, ein var við í einum bili, sum fór útav og ein doyði, tá hann á prutli stoytti saman við ein bil inni í einum bergholi.

Fimm av teimum, sum lótu liv í ferðsluni í fjør, vóru 25 ár ella yngri. Ein var 47, ein 54, ein 70 og ein 78 ár.

Aðrar vanlukkan kravdu 16 mannaliv í 1984

og vóru tað munandi fleiri enn árin frammanundan. Millum annað verður upplýst, at ein 81 ára gomul kvinna kvaldist í einum rektarheimi, tá hon gleið úr songarhesti, soleiðis at hendið kom fast.

Hetta óhappið fæddi til, at heilsustýrið í Danmark eftir áheitan úr Føroyum bað brúkarumboðsmannin kanna møguleikarnar fyrri at beta um slíkar songarhestar, so tilik óhappið ikki henda aftur.

Annars eru tað fyrst og fremst menn, sum doyggja av vanlukkum í Føroyum. Av teimum 25, sum doyðu í fjør, vóru bara tvær kvinnur og eitt barn.

hd

Fleiri fostur- tøkur

83 fosturtøkur vórðu framdar á sjúkrahúsinum í Føroyum í fjør, 78 á Landsjúkrahúsinum, tvær í Suðuroynni og triggjar í Klaksvík.

Í 1983 vóru fosturtøkurnar 69, upplýsir landslæknin í ársfrágreiðing sínari fyrri 1984.

Síðani 1959 hevur fosturtøka verið loyvd í Føroyum, tá við ymskum treytum.

Læknar á føroysku sjúkrahúsinum

kunna taka avgerð um fosturtøku, um liv ella heilsa hjá kvinnuni eru í álvarsligum vanda, verður fostrið ikki tikið, og orsøkin til vandan er sjúka.

Ynskir kvinna av øðrum grundum at fáa tikið fostur, skal avgerðin um hetta takast eftir samráð við læknin, sum skal taka fostrið, og ein annan lækna.

Ikki er loyvt at taka fostur aðrastaðni enn á sjúkrahúsi.